

Examenwijzer & PTA

cohort 2026-2028 - havo

IJmuiden, augustus 2026

Beste leerlingen,

Voor een goed verloop van de (school)examens is het noodzakelijk dat jij en je ouders/verzorgers volledig geïnformeerd zijn over de gang van zaken rond de (school)examens.

Het doel van deze examenwijzer is om iedereen de noodzakelijke informatie te verstrekken. Kortom, een handleiding voor allen die bij het examen zijn betrokken. De examenwijzer bestaat uit meerdere delen. Het eerste deel betreft algemene informatie. Het tweede deel is het vakspecifieke deel "programma van toetsing en afsluiting" waarin per vak is aangegeven welke toetsen en opdrachten onderdeel zijn van het schoolexamen.

De docent/examinator moet zich houden aan de beschreven leerstof en aan de vermelde toetsen en opdrachten. In de meeste gevallen zullen er ook nog overhoringen en proefwerken gegeven worden. Dit zijn zogenaamde voortgangstoetsen.

In deze examenwijzer is geprobeerd alle regels en bestaande afspraken inzake het (school)examen bij elkaar te brengen. Dit betekent, dat niet alleen de wettelijke bepalingen zijn verwerkt. Ook de door de school gemaakte eigen keuzes ter in- en aanvulling van de door het ministerie vastgestelde regelgeving zijn opgenomen. Het examenreglement is op de website van de school terug te vinden.

**Het is belangrijk dat jij en je ouders/verzorgers deze examenwijzer goed doorlezen.
Bewaar dit boekje goed. Je zult het regelmatig nodig hebben.**

Namens het gehele docententeam wens ik jullie veel succes bij je studie.

Namens de schoolleiding,

Ramon Steuns
examensecretaris

INHOUD

DEEL 1 – EXAMENWIJZER

- 1. Voorwoord**
- 2. Begripsbepaling**
- 3. Het examen**
 - 3.1. *het examen*
 - 3.2. *het centraal examen*
 - 3.3. *het schoolexamen*
 - 3.4. *het examendossier*
 - 3.5. *het eindcijfer*
 - 3.6. *maatwerkdiploma*
 - 3.7. *geen diploma*
 - 3.8. *het examenreglement*
- 4. De inhoud van het examen**
 - 4.1 *de examenvakken*
 - 4.2 *het PTA*
 - 4.3 *het schoolwerk*
- 5. De organisatie van het examen**
 - 5.1 *planning van de toetsen*
 - 5.2 *aanvang examenprogramma*
 - 5.3 *het toets- en examenrooster*
 - 5.4 *herkansingen*
 - 5.5 *overgangsregeling*
- 6. Taken en verantwoordelijkheden**
 - 6.1 *directie*
 - 6.2 *examensecretaris*
 - 6.3 *vakgroep*
 - 6.4 *docent*
 - 6.5 *mentor*
- 7. Overige afspraken.**
 - 7.1 *bewaren*
 - 7.2 *toezicht houden bij het examen*
 - 7.3 *wat leerlingen moeten weten*
 - 7.4 *toelichting format PTA*

DEEL 2 – PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

2. Begripsbepaling

Teneinde misverstanden te voorkomen en duidelijkheid te scheppen voor allen die bij het examen betrokken zijn, is het hanteren van eenzelfde terminologie uiterst belangrijk. Daarom is hieronder getracht de binnen onze school gebruikte begrippen op te nemen en te omschrijven. Verwezen wordt ook naar artikel 1 van het examenreglement en de daar omschreven begrippen.

De belangrijkste documenten zijn:

Examenreglement	- document met de formele regels van het examen.
Examenwijzer	- beschrijving van het examen, zoals dat door de school is vormgegeven; het dient als handleiding en instructie voor betrokkenen.
Overige begrippen:	
Afronden van cijfers	- afronding op één decimaal: „,450”= of hoger, wordt „,5” ; „ ..,449 of lager wordt „,4” afronding op een heel cijfer: bij „..,50” of hoger naar boven; bij „..,49” of lager naar beneden.
Antwoordmodel	- opsomming van goede, minder goede of foute antwoorden bij open vragen als richtlijn voor de beoordelaar; het is een onderdeel van het correctievoorschrift.
Beoordelingscriterium	- kenmerk waarop de prestaties van de kandidaat worden beoordeeld.
Beoordelingsinstructie	- algemene richtlijnen voor beoordelaars over de wijze waarop prestaties van de kandidaat beoordeeld moeten worden.
Correctievoorschrift	- Een correctievoorschrift is een document dat precies aangeeft hoe een examen nagekeken moet worden. Het bevat de juiste antwoorden en de puntenverdeling per vraag. Dit helpt docenten bij het beoordelen van gemaakte examens.
Eindtermen	- omschreven kwaliteiten die een overzicht geven van kennis, inzicht, vaardigheden en beroepshoudingen waarover de kandidaat na afronding van een opleiding dient te beschikken.
Handelingsdeel	- handelingsopdracht voor de leerling waarbij niet het niveau van presteren telt, maar het opdoen van ervaring; de opdracht dient naar behoren te zijn afgerond (zie 3.3). In het PTA, in de kolom “score”, wordt dit aangeduid met “moet voldoende zijn” of “V/O”.
Praktische opdracht	- praktijkopdracht, waarbij het gaat om vaardigheden en/of het vervaardigen van een product (zie 3.3).
Profielwerkstuk	- door kandidaten in havo en vwo te maken werkstuk, dat betrekking heeft op een thema uit ten minste één vak uit het vakkenpakket van de kandidaat waarin de leerling onderwijs volgt.
Studiewijzer	- een overzicht waarbij per schoolperiode per vak de te behandelen stof, proefwerken e.d. is opgenomen.

3 Het examen

3.1. Het examen.

Het examen havo en vwo bestaat per vak of programma uit een schoolexamen en een centraal examen. De volgende vakken kennen uitsluitend een schoolexamen: maatschappijleer, lichamelijke opvoeding, CKV, BSM en wiskunde D.

Voor alle andere vakken is er zowel een schoolexamen als een centraal examen.

De centraal afgenomen rekentoets is met ingang van het schooljaar 2020-2021 vervangen door een schoolexamen. Leerlingen zonder wiskunde in het examenpakket dienen het schoolexamen rekenen af te leggen.

3.2. Het centraal examen.

Het centraal examen bestaat uit:

- een Centraal Schriftelijk Examen:
 - een toets waarbij kandidaten vragen en opdrachten, eventueel met behulp van informatie- en communicatietechnologie, schriftelijk beantwoorden;
 - beoordeling aan de hand van een bindend correctievoorschrift of beoordelingsmodel;
 - een tweede correctie door een gecommiteerde.

3.3. Het schoolexamen.

Het schoolexamen bestaat uit de volgende onderdelen:

Schriftelijke en mondelinge toetsen

- beoordeling aan de hand van een correctievoorschrift, waarin mogelijke antwoorden en een puntenverdeling zijn opgenomen.

Praktische opdrachten

- bij alle vakken en programma's komen praktische opdrachten voor;
- beoordeling van zowel proces als product;
- beoordeling aan de hand van vooraf aan de kandidaat bekendgemaakte criteria;
- vormgeving: product of werkstuk of presentatie.

Handelingsopdracht (handelingsdeel)

- opdracht, waarvan door examinerator wordt vastgesteld of deze "naar behoren" is uitgevoerd;
- schriftelijke reflectie op uitvoering van de opdracht door kandidaat is onderdeel;
- bestaat uit verschillende vakspecifieke delen en een vakoverstijgend deel.

Profielwerkstuk mavo

- heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt;
- kent een studielast van ten minste 20 uur;

Profielwerkstuk havo-vwo

- heeft betrekking op één of meer vakken binnen het vakkenpakket, waarbij tenminste één groot vak met een minimale omvang van 320 uur (havo) of 400 uur (vwo) in de bovenbouw betrokken is;
- kent een studielast van ten minste 80 uur;

Profielwerkstuk algemeen

- kent een beoordeling van proces en product door een begeleider/docent aan de hand van criteria die vooraf aan de kandidaat zijn bekend gemaakt in de Handleiding Profielwerkstuk;
- wordt gepresenteerd aan leerlingen, ouders en belangstellenden op een PWS-avond;
- wordt gewaardeerd met een cijfer dat meetelt in het 'combinatiecijfer';
- krijgt een aparte vermelding op de cijferlijst.

3.4. Het examendossier.

Het schoolexamen heeft de vorm van een examendossier. Het examendossier bevat tenminste:

- het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA);
- een overzicht van de afgelegde toetsen en uitgevoerde opdrachten;
- een overzicht van de behaalde resultaten en vorderingen;
- informatie over praktische opdrachten en handelingsdelen.

Het examendossier geeft inzicht in alle activiteiten van de leerling in het kader van het examen. Het laat zien over welke vaardigheden deze leerling beschikt. Het examendossier wordt voor havo gespreid opgebouwd over het vierde en vijfde leerjaar; voor vwo in het vierde, vijfde en zesde leerjaar.

3.5. Het eindcijfer.

Het eindcijfer voor het examen komt als volgt tot stand:

Per vak of programma wordt het cijfer voor het schoolexamen gecombineerd met het cijfer voor het centraal examen. Beiden bepalen elk voor de helft het eindcijfer.

Het cijfer voor het schoolexamen is het berekende gemiddelde van de behaalde cijfers en beoordelingen voor toetsen en praktische opdrachten. In het Programma van Toetsing en Afsluiting is aangegeven hoe de weging van de verschillende onderdelen is.

3.6. Maatwerkdiploma.

Een leerling kan in de gelegenheid gesteld worden om een of meerdere vak(ken) op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg waarvoor de leerling staat ingeschreven, te volgen en hierin examen af te leggen. Een leerling moet minimaal een vak op het ingeschreven niveau afsluiten. De school (de rector) beslist beargumenteerd of een leerling een vak op een hoger niveau mag volgen en afsluiten en doet dit in overleg met betrokken docenten, leerlingen en ouders.

Wanneer vakken op een hoger niveau worden aangeboden, dient het programma van toetsing en afsluiting aangepast te worden. Op het eindexamendiploma wordt een aanvulling op de titel vermeld 'met vak(ken) op een hoger niveau' en vermelding van het aantal vakken. De specifieke vakken die het betreft staan op de cijferlijst.

Zie ook artikel 2.5 van het Examenreglement 2026-2027

3.7. Geen diploma.

Bij uitstroom zonder diploma wordt een cijferlijst uitgereikt waarop de resultaten van de afgesloten vakken staan vermeld.

3.8. Het examenreglement. (zie website)

Volgens artikel 2.60 Wet voortgezet onderwijs 2020 dient elke school over een reglement voor het examen te beschikken.

Het examenreglement is een algemeen document van de school. Het bevat een algemene beschrijving en de bijbehorende richtlijnen met betrekking tot de organisatie van het examen en het verloop van de toetsing op school. In het reglement zijn tevens de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van alle bij het examen betrokkenen verwoord. Het reglement heeft betrekking op zowel het schoolexamen als het centraal examen. Het examenreglement wordt door de examencommissie opgesteld en vastgesteld door het bevoegd gezag (middels een mandaat door de rector van de school). De Medezeggenschapsraad heeft instemmingsbevoegdheid ten aanzien van het examenreglement. Voor de aanvang van het examen wordt dit reglement bij zowel de kandidaten als andere bij het examen betrokkenen beschikbaar gesteld (via de website van de school).

4. De inhoud van het examen

4.1. De examenvakken.

Het examen in alle profielen havo en vwo omvat vakken in het gemeenschappelijk deel, vakken van het profiel en tenminste één (groot) vak in de vrije ruimte.

In het volgende overzicht zijn de examenvakken per profiel weergegeven.

Vmbo-basis | kader

Leerweg	Sector	gemeensch.deel	verplicht deel	profieldeel	vrije deel
Basis- en kader beroepsgerichte leerweg	Zorg en welzijn	ne,en	ma1, lo, ckv	bi, 1 vak uit wi of ak	4 profielvakken en 4 beroepsgerichte keuzevakken
	Economie en ondernemen	ne, en	ma1, lo, ckv	ec,1 vak uit wi of du	4 profielvakken en 4 beroepsgerichte keuzevakken

Mavo

Leerweg	Profiel	gemeensch.deel	verplicht deel	profieldeel	vrije deel
mavo	Techniek	ne, en	ma, lo, ckv	wi, nask-1	2 vakken: nask-2, bi, du, fa, te, ha, PGP
	Techniek NG	ne. en	ma, lo, ckv	wi, bi, nask-2, ak	1 vak: du, fa, te, PGP
	Techniek NT	ne, en	ma, lo, ckv	wi, nask-1 en 2, bi	1 vak: du, fa, te, PGP
	Welzijn	ne, en	ma, lo, ckv	bi, wi, ak of gs	2 vakken: nask-2, du of fa, ak, gs, te, ha, LO2, PGP
	Economie	ne, en	ma, lo, ckv	ec, wi, du of fa	2 vakken: du, fa, ak, gs, te, ha, LO2, dans, PGP
	Economie CM	ne, en	ma, lo, ckv	ec ,gs, du of fa	2 vakken: da, te, ak, wi, PGP
	Economie EM	ne, en	ma, lo, ckv	ec, gs, wi	2 vakken: da, te, du, fa, ak, PGP

Havo / Vwo

Afdeling	Profiel	Gemeenschappelijk .deel	profieldeel
havo	Cultuur & Maatschappij	ne, en, re, ma, lo, ckv, pws	du, fa, gs, ak, kunst, maw
	Economie & Maatschappij	ne, en, ma, lo, ckv, pws	wiA, ec, gs, beco, maw
	Natuur & Gezondheid	ne, en, ma, lo, ckv, pws	wiA, wiB, sk, bi, ak, na
	Natuur & Techniek	ne, en, ma, lo, ckv, pws	wiB, na, sk, bi, wiD
vwo	Cultuur & Maatschappij	ne, en, fa/du, ma, lo, ckv, pws	wiA, wiC, gs, ak, eco, kunst
	Economie & Maatschappij	ne, en, fa/du, ma, lo, ckv, pws	wiA, wiB, ec, gs, beco, ak
	Natuur & Gezondheid	ne, en, fa/du, ma, lo, ckv, pws	wiA, wiB, sk, bi, ak, na
	Natuur & Techniek	ne, en, fa/du, ma, lo, ckv, pws	wiB, na, sk, bi, wiD

4.2. **Het PTA.**

Het PTA, zo wordt in onderwijskringen het “programma van toetsing en afsluiting” genoemd, is een document van de school, waarin per vak een overzicht wordt gegeven van de toetsen en opdrachten die horen bij het schoolexamen.

In het PTA staat vermeld:

- de toetsen die deel uit maken van het schoolexamen;
- de leerstof die getoetst wordt;
- de eindtermen waarop deze toets betrekking heeft;
- de wijze waarop de toetsing plaatsvindt;
- de tijd die beschikbaar is voor de toets;
- de planning van de toetsen;
- de weging van de verschillende onderdelen voor het bepalen van het eindcijfer van het schoolexamen.

Voor het PTA maken alle vakken gebruik van hetzelfde format en van dezelfde begrippen. Andere verplichte onderdelen, zoals mondelingen, handelingsdelen, praktische opdrachten en schriftelijke toetsen worden eveneens in het PTA opgenomen.

In het PTA wordt beschreven hoe de cijfers van de verschillende onderdelen van het schoolexamen voor een vak worden gewogen om tot een eindcijfer van het schoolexamen te komen.

Vmbo-basis | kader / Mavo

Het schoolexamen start in het derde leerjaar. Hoewel het uitgangspunt is, dat er sprake is van één doorlopende lijn tussen het derde en vierde leerjaar is een formele drempel ingebouwd middels de overgangsregeling. Het eerste deel van het schoolexamen loopt tot het einde van het derde leerjaar. Het tweede deel start met het begin van het vierde leerjaar. Op deze wijze blijft het mogelijk dat leerlingen op positieve gronden een derde leerjaar, of bij zakken alleen het vierde leerjaar overdoen.

Havo/Vwo

Het schoolexamen start in het vierde leerjaar. Hoewel het uitgangspunt is, dat er sprake is van één doorlopende lijn tussen het vierde en vijfde leerjaar havo en het vierde, vijfde en zesde leerjaar vwo is een formele drempel ingebouwd middels de overgangsregeling.

Het eerste deel van het schoolexamen havo loopt tot het einde van het vierde leerjaar. Het tweede deel start met het begin van het vijfde leerjaar. Voor vwo is er ook een cesuur tussen het vijfde en zesde leerjaar. Op deze wijze blijft het mogelijk dat leerlingen op positieve gronden een vierde leerjaar, of bij zakken alleen het vijfde leerjaar - of in geval van vwo het zesde leerjaar - overdoen.

4.3. **Het schoolwerk.**

De gangbare, traditionele rapportage aan de ouders is gebaseerd op cijfermatige beoordelingen van resultaten die door leerlingen worden geleverd. In dit verband wordt vaak gesproken over schoolwerk.

Onder “schoolwerk” worden gerekend alle mondelinge overhoringen, schriftelijk gemaakte opdrachten, huiswerk, schriftelijke overhoringen, praktisch werk, enz. Kortom, alle beoordelingen, die een leerling krijgt tijdens het verwerken van de leerstof. Met dit verwerken van leerstof bedoelen we niet alleen het theoretische aspect. Het gaat hierbij ook om het zich eigen maken, oefenen, trainen en toepassen van kennis en vaardigheden in hun onderlinge samenhang.

Om te vermijden dat een veelheid van grotere en kleinere toetsen en opdrachten opgenomen wordt in een PTA, met alle daarbij behorende momenten van inhalen en de daaraan gekoppelde niet aflatende examendruk, heeft de school gekozen niet alle cijfermatige beoordelingen uit het leerproces tot in alle details in het PTA op te nemen. Het PTA dient te worden gezien als een planning van toetsen, die de beheersingsgraad van bepaalde leerstofeenheden dienen vast te stellen.

Daarmee krijgen de PTA-onderdelen meer een afsluitend karakter.

5. De organisatie van het examen.

Door het bevoegd gezag is de verantwoordelijkheid voor het gehele examen gedelegeerd aan de rector van de school. De examensecretaris is belast met de organisatie en uitvoering van het examen en is aangewezen door de rector (zie ook Examenreglement artikel 1.4, lid d).

5.1. Planning van de toetsen.

Vmbo-basis | kader

Het schoolexamen vmbo start in het derde leerjaar. Het derde leerjaar kent twee centrale schoolexamen weken SE-1 en SE-2 (laatste lesweek). In de jaarplanning voor het vierde leerjaar worden drie centrale schoolexamen weken opgenomen (SE-3, SE-4 en SE-5). In deze toetsweken is ruimte voor mondelinge toetsen, grotere schriftelijke toetsen en vakspecifieke praktijkopdrachten.

Tijdens deze toetsweken vervallen de lessen voor de betreffende leerlingen. Door het vervallen van de lessen worden zij in de gelegenheid gesteld de toetsen voor te bereiden.

In deze lesvrije perioden is het mogelijk dat leerlingen meer dan één toets per dag afleggen.

Mavo

Het schoolexamen mavo start in het derde leerjaar. PTA toetsen worden tijdens de reguliere lessen gemaakt of tijdens twee centrale toetsweken. In de jaarplanning voor het vierde leerjaar mavo worden drie centrale toetsweken opgenomen. In deze toetsweken is ruimte voor mondelinge toetsen, grotere schriftelijke toetsen en vakspecifieke praktijkopdrachten.

Tijdens deze toetsweken vervallen de lessen voor de betreffende leerlingen. Door het vervallen van de lessen worden zij in de gelegenheid gesteld de toetsen voor te bereiden.

In deze lesvrije perioden is het mogelijk dat leerlingen meer dan één toets per dag afleggen.

De maximale belasting is mede afhankelijk van de aard van de af te leggen toetsen.

Havo/Vwo

Het schoolexamen havo en vwo start in het vierde leerjaar. PTA toetsen worden tijdens de reguliere lessen gemaakt of tijdens twee centrale toetsweken. In de jaarplanning voor het vijfde leerjaar havo en zesde leerjaar vwo worden drie centrale toetsweken opgenomen. In deze toetsweken is ruimte voor mondelinge toetsen, grotere schriftelijke toetsen en vakspecifieke praktijkopdrachten.

Tijdens deze toetsweken vervallen de lessen voor de betreffende leerlingen. Door het vervallen van de lessen worden zij in de gelegenheid gesteld de toetsen voor te bereiden.

In deze lesvrije perioden is het mogelijk dat leerlingen meer dan één toets per dag afleggen.

De maximale belasting is mede afhankelijk van de aard van de af te leggen toetsen.

Toetsbeleid

Buiten de toetsweken ziet de afdelingsleider erop toe dat een bepaalde periode niet een te grote opeenstapeling kent van toetsmomenten. In het algemeen gelden hierbij de volgende regels:

- Niet meer dan een voorbereiding vragende PTA-toets per dag;
- Niet meer dan drie van deze toetsen per week.

In het PTA is een planning opgenomen wanneer welke toetsen worden afgenomen.

Door de spreiding van het schoolexamen over meerdere leerjaren wordt ook de examendruk verspreid. Het betekent niet dat daarmee de intensiteit van de spanningen rond het examen is verminderd.

De handelingsdelen

Handelingsdelen zijn ook opgenomen in het PTA. Per vak wordt aangegeven welke eisen aan handelingsdelen worden gesteld. Een handelingsdeel (activiteit/opdracht) moet 'naar behoren' of 'voldoende' zijn afgesloten. Anders mag je volgens de wet niet deelnemen aan het Centraal Examen.

De praktische opdrachten

Het inleveren van praktische opdrachten gaat op de volgende wijze:

1. Hoe de praktische opdracht beoordeeld wordt is per vak en per opdracht aangegeven.
2. Een praktische opdracht wordt beoordeeld met een cijfer van 1 t/m 10.
3. Het inleveren van een praktische opdracht na de deadline heeft invloed op het cijfer; het cijfer zal lager zijn dan voor hetzelfde werk dat ingeleverd is voor de deadline. Het minimale cijfer dat uitgedeeld kan worden is een 1.
4. Constaceert de docent dat een praktische opdracht niet of niet geheel zelf door een leerling is uitgevoerd maar door overnemen of kopiëren tot stand is gebracht dan treedt artikel 1.9 Examenreglement 2026-2027 'onregelmatigheden' in werking.
5. In het PTA is aangegeven of de praktische opdracht herkansbaar is.

5.2. Aanvang examenprogramma

Na aanvang van het examenprogramma is een vakkenwisseling niet zonder meer mogelijk zonder een doublure. Afhankelijk van onder andere de persoonlijke situatie en behaalde resultaten kan eventueel een maatwerkprogramma worden vastgesteld voor de examencommissie.

Indien daartoe redenen aanwezig zijn, kan de directie in bijzondere situaties van het bovenstaande afwijken en een tussentijdse plaatsing in een examenjaar toestaan. In al deze gevallen is er sprake van een maatwerk PTA.

5.3. *Het toets- en examenrooster*

In het algemeen zullen in het PTA de periodes vermeld worden, waarin een bepaalde toets wordt afgenomen of waarin een bepaalde opdracht dient te zijn afgerond. Aanvullende, meer exacte afspraken moeten vroegtijdig (*tenminste twee weken*) door de docent worden gemaakt.

De toetsweken in de vijfde leerjaar havo en zesde leerjaar vwo en het centraal examen vragen echter meer organisatie en hebben meer gevolgen voor de dagelijkse gang van zaken binnen de school. Voor deze toetsweken en het centraal examen wordt een rooster opgesteld. Dit rooster dient elke leerling tenminste **5 dagen** voor de aanvang van de toetsweek of het centraal examen te ontvangen. In dit rooster moet worden vermeld:

- welke toets wordt afgenomen;
- wat de aard van de toets is (schriftelijk, mondeling of praktijk);
- op welke dag de afname plaatsvindt; onder vermelding van begin- en eindtijd;
- voor welke leerlingen of groep(en) leerlingen deze toets is bestemd;
- in welke ruimte de toets wordt afgenomen.

Door op te nemen welke docenten de opdracht hebben te surveilleren, kan dit rooster tevens dienen als informatie voor de betreffende docenten.

Bij het maken van het toetsrooster gelden de volgende uitgangspunten:

- een kandidaat kan meerdere toetsen op één dag afleggen, mede afhankelijk van de aard van de toetsen;
- tussen twee toetsen heeft een kandidaat recht op tenminste 50 minuten pauze;

5.4. Herkansingen.

In artikel 4.4 lid b Examenreglement 2026-2027 is de regelgeving voor het herexamen van het centraal examen weergegeven. Het examenreglement biedt leerlingen ook mogelijkheden onderdelen van het schoolexamen artikel 4.4 lid a Examenreglement 2026-2027 te herkansen.

Herkansingsregeling vmbo-basis | kader

- Er is één herkansingsregeling voor alle vakken;
- Herkansing van toetsen wordt centraal geregeld;
- In het vak-PTA staat vermeld welke toetsen wel en welke niet herkansbaar zijn;
- Voor alle vakken die PTA toetsen in 3-vmbo afnemen geldt dat er één vak herkanst mag worden uit de SE1-periode en één vak uit SE-2;
- Voor alle vakken met toetsen in 4-vmbo geldt dat er één vak herkanst mag worden uit SE3 en één vak uit SE-4-periode;
- Voor alle herkansingen wordt een centrale herkansing georganiseerd;
- Het hoogste resultaat telt.

Herkansingsregeling mavo

- Er is één herkansingsregeling voor alle vakken;
- Herkansing van toetsen wordt centraal geregeld;
- In het vak-PTA staat vermeld welke toetsen wel en welke niet herkansbaar zijn;
- Voor alle vakken die PTA toetsen in 3-mavo afnemen geldt dat er één vak herkanst mag worden uit de SE1-periode en één vak uit SE-2.
- Voor alle vakken met toetsen in 4-mavo geldt dat er één vak herkanst mag worden uit SE3 en één vak uit SE-4-periode;
- Voor alle herkansingen wordt een centrale herkansing georganiseerd;
- Het hoogste resultaat telt.

Herkansingsregeling havo/vwo

- Er is één herkansingsregeling voor alle vakken;
- Herkansing van toetsen wordt centraal geregeld;
- In het vak-PTA staat vermeld welke toetsen wel en welke niet herkansbaar zijn;
- Voor alle vakken die PTA toetsen in 4-havo en 4-vwo afnemen geldt dat er één vak herkanst mag worden uit de SE1-periode en één vak uit SE-2.
- Voor alle vakken die PTA toetsen in 5-vwo afnemen geldt dat er één vak herkanst mag worden uit de SE3-periode en één vak uit SE-4.
- Voor alle vakken met toetsen in 5-havo geldt dat er één vak herkanst mag worden uit de SE3-periode en één vak uit SE-4.
- Voor alle vakken met toetsen in 6-vwo geldt dat er één vak herkanst mag worden uit de SE7-periode en één vak uit SE-8.
- Voor alle herkansingen wordt een centrale herkansing georganiseerd.
- Het hoogste resultaat telt.

Verder gelden de volgende afspraken:

- *in het PTA is aangegeven welke toetsen dan wel welke onderdelen herkansbaar zijn; het is namelijk niet realiseerbaar dat alle toetsen in principe herkansbaar zijn; vooral de praktische toetsen leveren problemen op wat betreft de uitvoerbaarheid (materialen, tijd, enz.); in het algemeen zullen de theorietoetsen in aanmerking komen voor herkansing; bij praktische opdrachten zijn meer mogelijkheden van bijsturen; toetsen zijn immers ook onderdeel van het leerproces.*
- *kandidaten kunnen een **verzoek tot herkansing indienen** tot het uiterste aanvraagmoment; daarna kan een toets niet meer worden herkanst.*
- *de examensecretaris maakt een rooster over het tijdstip van de herkansingen.*
In de regel is dit op een lesvrij moment; het tijdstip van de herkansing moet schriftelijk vastgelegd worden. De examensecretaris registreert voor welk vak een leerling gebruik heeft gemaakt van het recht op herkansing.

Inhaalregeling

Het inhalen van toetsen na verzuim wegens ziekte of andere geldige reden kan, mits tijdig gemeld, op de eerste dinsdag na de SE-periode. Wanneer een leerling meerdere toetsen in een kort tijdsbestek heeft gemist coördineert de examensecretaris het inhaalprogramma.

Bij ongeoorloofd verzuim op het moment van toetsen wordt conform het examenreglement (*artikel 1.9*) het cijfer één (1) toegekend aan het werk.

5.5. Overgangsregeling.

Vmbo-basis | kader

Voor de overgang van leerjaar drie naar vier vmbo gelden de overgangsnormen zoals gehanteerd op het Vellesan College. De behaalde cijfers vermeld in het examendossier zullen bij de overgang gehanteerd worden om te bepalen of leerlingen het examenjaar succesvol kunnen aanvangen.

Mavo

Voor de overgang van leerjaar drie mavo naar vier mavo gelden de overgangsnormen zoals gehanteerd op het Vellesan College. De behaalde cijfers vermeld in het examendossier zullen bij de overgang gehanteerd worden om te bepalen of leerlingen het examenjaar succesvol kunnen aanvangen.

Havo/Vwo

Voor de overgang van leerjaar vier naar vijf havo en van vier naar vijf en vijf naar zes vwo gelden de overgangsnormen zoals gehanteerd op het Vellesan College. De behaalde cijfers vermeld in het examendossier zullen bij de overgang gehanteerd worden om te bepalen of leerlingen het examenjaar succesvol kunnen aanvangen.

6. Taken en verantwoordelijkheden

6.1 directie

De directie

- is verantwoordelijk voor de totale gang van zaken;
- houdt derhalve toezicht op de organisatie en uitvoering van het examen.

6.2 examensecretaris

De examensecretaris

- is verantwoordelijk voor de organisatie en de uitvoering van het examen;
- begeleidt docenten en mentoren bij de uitvoering van hun taken;
- doet (samen met de examencommissie) voorstellen voor vervangende onderdelen van het schoolexamen bij tussentijdse instroom van kandidaten;
- meldt nalatigheden en niet correct handelen van alle betrokkenen, zowel docenten, mentoren als leerlingen bij de rector;
- draagt zorg voor de verslaggeving van de afsluitende toetsen;
- draagt zorg voor de kwaliteitsbewaking van de schoolexamens;
- draagt zorg voor de organisatie en de uitvoering van de centrale herkansingen van het schoolexamen.

6.3 vakgroep

De vakgroep:

- stelt het programma van toetsing en afsluiting op;
- stelt de te maken toetsen en opdrachten vast;
- stelt een correctievoorschrift op bij elke te maken toets of opdracht ;
- stelt de normering vast bij elke te maken toets of opdracht;
- maakt afspraken over de mogelijke inhoud van het schoolwerk;
- is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de schoolexamens, scores en normering.

6.4 docent

De docent :

- begeleidt de leerlingen bij hun voorbereiding op de te maken toetsen;
- zorgt, dat er **tenminste 5 werkdagen** voor het tijdstip van de *centrale toets* voldoende exemplaren van het te maken werk en een presentielijst bij de examensecretaris aanwezig zijn;
- zorgt voor een correcte gang van zaken bij het afnemen van toetsen tijdens de eigen lessen;
- corrigeert het werk zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 2 weken (*zie leerlingenstatuut*) nadat het gemaakt is;
- maakt nadat het werk gecorrigeerd is de cijfers zo snel mogelijk bekend;
- bespreekt het gemaakte werk met de leerlingen, waarbij het de leerlingen duidelijk moet worden wat er goed / fout is;
- levert een bijdrage aan de leerlingenbespreking en bespreking van de onderwijsresultaten;
- informeert de mentor over tegenvallende resultaten;
- bespreekt zo nodig met leerling en mentor mogelijkheden tot herkansing;
- zorgt in geval van herkansingen voor voldoende toetsen;
- zorgt in geval van herkansing en het inhalen van afsluitende toetsen dat de behaalde resultaten worden doorgegeven aan de administratie;
- voert administratie van de behaalde resultaten en het gemaakte werk.

6.5 Mentor

de mentor:

- zorgt voor een goede introductie van de leerling in de groep;
- verzamelt in begin schooljaar informatie over mogelijkheden, verwachtingen, functioneren en resultaten van de leerling;
- is (mede) verantwoordelijk voor het verstrekken van de juiste informatie aan leerlingen en ouders over alle zaken rond het examen;
- bespreekt adviezen van het docententeam met ouders en leerling;
- volgt de ontwikkelingen van de leerling en maakt zo snel mogelijk melding van zorgelijke ontwikkelingen: bij leerling, directie, afdelingsleider, ouders en vakdocenten.

7. Overige afspraken.

7.1 Bewaren

In het kader van het examen zijn de volgende gronden voor het bewaren te noemen:

Bewaren examenmateriaal. Zie ook artikel 3.9 Examenreglement 2026-2027

wat?	wie?	hoe, waar?
PTA	examensecretaris , afdelingsleider	in algemeen examendossier: <i>ter inzage</i>
	vakgroep, docenten, mentoren	(persoonlijk) werkarchief
	leerlingen	eigen beheer /thuis ter informatie ouders
examenreglement	examensecretaris , afdelingsleider	in algemeen examendossier: <i>ter inzage</i>
	vakgroep, docenten, mentoren	Digitaal op de website van de school
	leerlingen	Digitaal op de website van de school
toetsopdrachten, correctiemodel	afdelingsleider	centraal examendossier: <i>ter inzage</i>
	vakgroep, docenten	(persoonlijk) werkarchief
toetsrooster	examensecretaris	in algemeen examendossier: <i>ter inzage</i>
	afdelingsleider, roostermaker, docenten, mentoren	(persoonlijk) werkarchief
	leerlingen	agenda en ter informatie ouders
Protocollen: - SE: incidenten - CE: afwezigen, bijzonderheden	examensecretaris	in algemeen examendossier: <i>ter inzage</i>
Handelingsdelen (beoordeling)	docent	eventueel examendossier dat op school wordt bewaard *)
gemaakt werk CE	examensecretaris	volgens wettelijke bepalingen op school
gemaakt werk afsluitende toetsen (SE)	examensecretaris	in centraal examendossier (schooldeel)
Overig gemaakt werk: zoals (voortgangs)toetsen, verslagen, werkstukken, producten, enz.**)	docenten	nadat cijfer definitief vaststaat, teruggave leerling
	leerlingen	in leerlingendeel examendossier ***)
beoordelingen, waaronder cijfers	afdelingsleider	in examendossier (schooldeel)
	docenten	(persoonlijk) werkarchief
	leerlingen	in leerlingendeel examendossier ***)
*) na CE / afsluiting inleveren bij afdelingsleider, welke zorg draagt op opname in (schooldeel) examendossier.		
**) daar waar bij een praktijktoets het product niet bewaard kan worden dient een schriftelijke beoordeling te worden opgesteld.		
***) niet alles kan en moet in het examendossier worden bewaard; vooral die zaken, die inzicht geven in de activiteiten van de kandidaat in het kader van het examen en inzicht geven in de capaciteiten van de kandidaat.		

7.2 Toezicht houden bij het (school)examen.

Elke docent, die belast is met onderwijs aan examengroepen, heeft zo nu en dan tot taak toezicht te houden bij de afname van toetsen in het kader van het examen. Soms geldt dit voor het eigen vak en eigen examengroepen, soms wordt hij ook ingezet bij andere vakken en groepen.

Docenten, die tijdens het afnemen van een toets van het schoolexamen toezicht moeten houden, dienen zich aan de volgende richtlijnen te houden.

- De toezichthouder dient *tenminste 15 minuten* voor aanvang aanwezig te zijn in de examenruimte; hij zorgt er voor dat opgaven, antwoordbladen en andere materialen en middelen, die door de school voor dit examenonderdeel beschikbaar wordt gesteld in voldoende mate aanwezig zijn.
- Tijdens de hele zittingsduur wijdt de toezichthouder zijn volle aandacht aan zijn taak als toezichthouder. Er mogen geen andere dingen worden gedaan.
- Voor het begin van de zitting worden de aanwezigen gecontroleerd. Afwezigen worden direct gemeld bij de secretaris van de eindexamencommissie.
- Kandidaten die te laat zijn mogen tot een half uur na het begin van de toets worden toegelaten. De tijd om de toets te maken wordt echter niet verlengd.
- Al het gemaakte werk wordt per kandidaat gecontroleerd (is alle werk ingeleverd, zijn alle vragen beantwoord, zijn de juiste bladen ingeleverd en zijn deze allemaal voorzien van naam, klas, eventueel examennummer en zo nodig/gewenst de aanduiding "klad" of "net").
- De kandidaat verlaat de examenruimte niet eerder dan nadat zijn werk is gecontroleerd.
- Indien er sprake is van een toets, die wordt afgenomen binnen het normale lesverband, verlaat de kandidaat de examenruimte niet voor het einde van de les. Indien de toets plaats vindt buiten de reguliere lessen mogen de kandidaten na toestemming van de toezichthouder na het 1^e uur van de zitting de examenruimte verlaten.
Tijdens de laatste 15 minuten van een zitting mogen kandidaten de examenruimte niet meer verlaten.
- Aan het einde van de zitting mogen de (nog aanwezige) kandidaten de examenruimte pas verlaten, nadat al het examenwerk is gecontroleerd en verzameld.
- Examenopgaven mogen tijdens de zitting niet buiten de examenruimte worden gebracht. De examenopgaven worden met het gemaakte werk door de toezichthouder ingenomen en ingeleverd.
- Tassen, jassen, etuis, agenda, mobiele telefoon, smartwatch of andere niet uitdrukkelijk toegestane materialen of hulpmiddelen mogen in de examenruimte niet binnen het bereik van de kandidaten zijn (zie www.examenblad.nl/2026/onderwerpen/hulpmiddelen-centrale-examens).
- Indien een kandidaat genoodzaakt is het lokaal te verlaten, onwel wordt, of indien zich andere bijzonderheden voordoen, handelt de toezichthouder naar bevind van zaken. Zo nodig wordt assistentie ingeroepen.
- Indien zich bijzonderheden hebben voorgedaan, stelt de toezichthouder hiervan een verslag op. Met name indien zich onregelmatigheden hebben voorgedaan. De gang van zaken, de aard van de onregelmatigheden, alsmede de genomen maatregelen worden nauwkeurig door de toezichthouder in een verslag vastgelegd. Dit verslag wordt ter hand gesteld aan de secretaris van de examencommissie.

7.3. ***Wat leerlingen moeten weten***

Een examen is voor alle betrokkenen een belangrijk moment, vooral voor de kandidaten. Een eerste voorwaarde voor een goed verloop van het examen is dat ook de leerlingen nauwkeurig op de hoogte zijn van de regels en richtlijnen die bij het examen gelden. Hieronder zijn een aantal belangrijke regels en adviezen verzameld, die elke examenkandidaat moet weten.

hulpmiddelen en andere materialen.

Zorg dat je bij een schriftelijke toets een goede pen bij je hebt. Soms heb je ook een potlood nodig. Jassen, tassen, etuis, agenda's, telefoon enz. mogen tijdens een toets niet binnen je bereik zijn, dus ook niet onder je stoel of tafel. Eigenlijk mag je alleen maar meenemen, wat uitdrukkelijk is toegestaan. De leerkracht vertelt je van tevoren wat je bij een toets mag/moet gebruiken: woordenboek, liniaal, rekenmachine, enz.

Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) heeft bekendgemaakt welke hulpmiddelen zijn toegestaan bij de centrale examens.

In deze regeling worden regels gegeven met betrekking tot de hulpmiddelen die gebruikt mogen worden bij het maken van de opgaven van de centrale vwo, havo en vmbo. Deze regeling is ook van toepassing op de schoolexamens, tenzij expliciet op de toets vermeld staat dat om vakinhoudelijke redenen hiervan wordt afgeweken.

*De regeling is te vinden op: **www.examenblad.nl***

aanwezig zijn.

Zorg dat je altijd op tijd bij een toets aanwezig bent. Kom je te laat, meld je dan direct bij de afdelingsleider of diens plaatsvervanger. In de regel geldt dat je tot 30 minuten na het begin van een toets nog naar binnen mag. Je krijgt echter geen extra tijd. De tijd dat je te laat bent gaat af van de tijd dat je aan de toets mag werken.

Als je niet bij een toets aanwezig kunt zijn moet dit **vooraf schriftelijk door je ouders worden gemeld**. Onverwachte afwezigheid op de dag zelf moet **vooraf** telefonisch worden gemeld en desgewenst later door je ouders schriftelijk worden bevestigd. Bij ongeoorloofd verzuim op het moment van toetsen wordt conform het examenreglement (artikel 1.9) het cijfer één (1) toegekend aan het werk.

Alleen wanneer er een geldige reden is voor je afwezigheid, mag je de toets inhalen!

*Het overzicht van de dagen en tijden waarop de centrale examens vwo, havo en vmbo-tl/mavo worden afgenomen zijn te vinden op: **www.examenblad.nl***

Herkansingen

In het PTA en het examenreglement is opgenomen welke en hoeveel afsluitende toetsen herkansbaar zijn. Probeer hiervan een goed gebruik te maken: niet direct de eerste toets, maar die toets waarvan je zeker weet, dat je die met extra voorbereiding beter zou kunnen maken. Praat hierover met je mentor en vakleerkracht.

De herkansing moet je voor de uiterste termijn (zie 5.4) bij de afdelingsleider/examensecretaris aanvragen. Een aanvraagformulier is af te halen bij de afdelingsleider/examensecretaris.

afsluiten van het schoolexamen

Om deel te kunnen nemen aan het centraal examen moet het schoolexamen zijn afgesloten. Je kunt het schoolexamen alleen afsluiten als je alle toetsen en opdrachten hebt gemaakt en alle andere onderdelen, zoals de handelingsdelen, op de juiste wijze hebt afgesloten. Heb je onderdelen gemist, dan kun je geen centraal examen doen voor het betreffende vak.

tijdens de toets

Let bij het begin van een toets op bijzondere aanwijzingen die gegeven kunnen worden. Lees eerst een opdracht goed door, voordat je begint. In het algemeen heb je voldoende tijd om een toets te maken. Schrijf altijd direct je naam, klas, en bij het centraal examen ook je examennummer op de antwoordbladen.

cijfers en beoordelingen

Als regel wordt gemaakt werk door de docent besproken, zodat je weet waarom iets goed of fout was. Controleer de cijfers die je terugkrijgt. Ook een docent kan fouten maken. Wanneer je het niet eens bent met een beoordeling kun je zoals in het examenreglement staat vermeld officieel beroep aantekenen. Hoe je dit moet doen kan de afdelingsleider of je mentor vertellen.

de zak-slaag regeling

Wanneer ben je nu geslaagd en wanneer ben je gezakt. Zie hoofdstuk IV Examenreglement 2026-2027. Je mentor zal uitleggen wat het precies betekent.

7.4 Toelichting format PTA

In dit deel zijn per vak vermeld:

- **Periode** waarin de toets/opdracht plaatsvindt.

Periode	Data schooljaar 2026-2027			Leerjaar	Cohort
1	19-08-2026	t/m	20-01-2027	3 vmbo / 3 mavo / 4 havo	2026 - 2028
2	21-01-2027	t/m	09-07-2027	3 vmbo / 3 mavo / 4 havo	2026 - 2028
3	19-08-2026	t/m	27-10-2026	4 vmbo / 4 mavo / 5 havo	2025 - 2027
4	28-10-2026	t/m	20-01-2027	4 vmbo / 4 mavo / 5 havo	2025 - 2027
5	21-01-2027	t/m	22-04-2027	4 vmbo / 4 mavo / 5 havo	2025 - 2027

Periode	Data schooljaar 2026-2027			Leerjaar	Cohort
1	19-08-2026	t/m	20-01-2027	4 vwo	2026 - 2029
2	21-01-2027	t/m	09-07-2027	4 vwo	2026 - 2029
3	19-08-2026	t/m	27-10-2026	5 vwo	2025 - 2028
4	28-10-2026	t/m	20-01-2027	5 vwo	2025 - 2028
5	21-01-2027	t/m	22-04-2027	5 vwo	2025 - 2028
6	10-05-2027	t/m	09-07-2027	5 vwo	2025 - 2028
7	19-08-2026	t/m	27-10-2026	6 vwo	2024 - 2027
8	28-10-2026	t/m	20-01-2027	6 vwo	2024 - 2027
9	21-01-2027	t/m	22-04-2027	6 vwo	2024 - 2027

- **Inhoud/Stofomschrijving.** Omschrijving van de leerstof en de inhoud van de toetsen/praktische opdrachten en handelingsdeel. Meestal wordt genoemd om welke onderwerpen of welke hoofdstukken uit het gebruikte boek het gaat.

- **Vorm**

S = schriftelijk

M = mondeling

PO = praktische opdracht

HO = handelingsdeel

- **Weging.** Hoe zwaar telt het cijfer van de toets/opdracht mee.

- **Herkansing**

Of er al dan niet een herkansing mogelijk is.

Ja = wel herkansing mogelijk

Nee = geen herkansing mogelijk

- **Duur**

De tijd die het afnemen van de toets in beslag neemt wordt in minuten uitgedrukt. Als de tijd niet duidelijk af te bakenen is, omdat het gaat om individuele invulling, is er geen tijd vermeld. Aan de kandidaten wordt een richtlijn gegeven.

- **Beoordeling**

Cijfer = beoordeling waarbij een score mogelijk is tussen 1 en 10

Voldaan = mate waarin aan de opdracht is voldaan (Onvoldoende/Voldoende/Goed)

In de diverse vaksyllabi (www.examenblad.nl) staan in overzichtelijke tabellen de verdeling van de examenstof over centraal examen en schoolexamen weergegeven. De SE-stof die beschreven is bij de verschillende vak PTA's is hierop gebaseerd. Mocht er examenstof extra zijn toegevoegd door het bevoegd gezag dan is deze in de tabellen niet terug te vinden, maar dan wordt dit in de diverse PTA's afzonderlijk weergegeven.

HAVO

**PROGRAMMA VAN TOETSING EN
AFSLUITING**

2026 - 2028

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
aardrijkskunde

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Arm en rijk Hoofdstuk 1: Twee werelden, één grensgebied Hoofdstuk 2: Dromen van een betere toekomst Hoofdstuk 3: India en Groot Brittanie als voorbeeld Hoofdstuk 4: Een veranderende wereld <i>Hulpmiddel: Atlas toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Nee	Cijfer	15%	Nee	Ja	Ja	A1, B1, B2, B3
4.12	Overleven in Europa Hoofdstuk 1: Landbouw in Europa Hoofdstuk 2: Verder kijken dan de costa's Hoofdstuk 3: Op de grens van continenten <i>Hulpmiddel: Atlas toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	12,5%	Ja	Ja	Ja	C1, C2, C3
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	PO Migratiepatronen in de IJmond - Oriëntatie op leren en werken - Basisvaardigheden - Leervaardigheden in het vak aardrijkskunde - Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie - Vaardigheden in samenhang	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	12,5%	Nee	Ja	Ja	A1, A2, B3, E2
4.22	Systeem aarde Hoofdstuk 1: Ons eiland in de ruimte Hoofdstuk 2: Afbraak en opbouw van het landschap Hoofdstuk 3: Klimaat en landschapszones Hoofdstuk 4: Natuurgeweld in de Verenigde Staten <i>Hulpmiddel: Atlas toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	A1, C1, C2, C3
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Wonen in Nederland Hoofdstuk 1: Nederland waterland Hoofdstuk 2: Omgaan met water Hoofdstuk 3: De wereld van de stad Hoofdstuk 4: Een leefbare stad <i>Hulpmiddel: Atlas toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	A1, E1, E2
Leerjaar 5 - Periode 4										

Programma van toetsing en afsluiting

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
5.21	Brazilië Hoofdstuk 1: Natuurlijk Brazilië Hoofdstuk 2: Blik op de Brazilianen Hoofdstuk 3: Blik op de buitenwereld Hoofdstuk 4: Actuele vraagstukken in Brazilië <i>Hulpmiddel: Atlas toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	C1, C2, C3, D1, D2
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Combinatie Systeem Aarde + Arm en Rijk Hoofdstuk 1: Ons eiland in de ruimte Hoofdstuk 2: Afbraak en opbouw van het landschap Hoofdstuk 3: Klimaat en landschapszones Hoofdstuk 4 Natuurgeweld in de Verenigde Staten Hoofdstuk 1: Twee werelden, één grensgebied Hoofdstuk 2: Dromen van een betere toekomst Hoofdstuk 3: India en Groot Brittanië als voorbeeld Hoofdstuk 4: Een veranderende wereld <i>Hulpmiddel: Atlas toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Nee	Ja	Ja	A1, B1, B2, B3, C1, C2, C3

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
bedrijfseconomie

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Basisvaardigheden + van Persoon naar Rechtspersoon Toepassen van basisrekenen op persoonlijke financiën (wonen, familie, vermogen) en het oprichten en structureren van een onderneming.	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	A, B1, B2, B3, B4
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Praktische Opdracht Praktisch onderzoek naar een bedrijfseconomisch onderwerp	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Ja	A, H
4.22	Interne organisatie en Personeelsbeleid + Investeren en financieren Organisatiestructuur, leiderschap en personeelsbeleid gecombineerd met de vermogensstructuur (eigen/vreemd vermogen) en het uitvoeren van investeringsanalyses.	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	A, C1, C2, D1, D2
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Marketing + Financieel Beleid Toepassen van de marketingmix (4 P's) en marktonderzoek, gecombineerd met kostenberekeningen, break-evenanalyses, resultaatbepaling en financiële planning.	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Ja	Ja	Ja	A, E1, E2, F1, F2
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Financieel beleid Financieel beleid: kostenberekeningen, break-evenanalyses, resultatenbepaling en het opstellen van liquiditeits- en resultatenbegrotingen.	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Ja	Ja	Ja	A, F1, F2
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Verslaggeving Jaarverslaggeving en balansregels, inclusief het berekenen en interpreteren van financiële kengetallen (rentabiliteit, liquiditeit en solvabiliteit).	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Nee	Ja	Ja	A, G

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028

biologie

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Inleiding, voortplanting en genetica H1 - Inleiding in de biologie H2 - Voortplanting H3 - Genetica	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, M1, M2, M3, M5, M6, M7, M8, O1, O6, O8, O9, P2
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Regeling, waarneming en gedrag, ecologie H5 - Regeling H6 - Waarneming en gedrag H7- Ecologie en milieu	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, O2, O4, O5, O7, P1, P2, P3, P5
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Stofwisseling en DNA H1 - Stofwisseling H2 - DNA	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, M1, M2, M4, M5, M6, M8, O1
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Vertering en transport H3 - Vertering H4 - Transport	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, O1
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Gaswisseling, uitscheiding en afweer H5 - Gaswisseling en uitscheiding H6 - Afweer	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Nee	Ja	Ja	A, O1, O3

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
bewegen, sport en maatschappij

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Doelspel T2 - Frisbee en/of Flagfootball	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	4%	Nee	Nee	Ja	A, B1
4.12	Softbal T7 - Slag- en loopspelen (softbal)	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	4%	Nee	Nee	Ja	A, B1, C2
4.13	Zelfverdediging T4 - Zelfverdediging	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	4%	Nee	Nee	Ja	A, B5
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Terugslagspel T5 - Combinatie van verschillende spelen	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	4%	Nee	Nee	Ja	A, B1
4.22	Turnen T6 - Turnen	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	4%	Nee	Nee	Ja	A, B2
4.23	Atletiek 1 T1 - Atletiek: Verspringen en discuswerpen	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	4%	Nee	Nee	Ja	A, B4
4.24	Warming-up T2 - Warming-up	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	4%	Nee	Nee	Ja	A, C2
4.25	Puntenkoers Theoretische onderdelen thema's	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	10%	Nee	Nee	Ja	A, C1, C2, C3, D1, D2, D3, E2, E3
4.26	Toekomstoriëntatie Toekomstoriëntatie, inclusief stage	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	A, C3, E1
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Onderlinge instructie T1 - Onderlinge instructie	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	14%	Nee	Nee	Ja	A, C1, C2
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Trainingsleer T2 - Atletiek lopen en trainingsprogramma	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	A, B3, B4, D2
5.22	Bewegen op muziek Ontwerp van eigen bewegen op muziek	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	8%	Nee	Nee	Ja	B3
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Reddend handelen Reddend handelen	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	D3
5.32	Keuzeactiviteiten Keuzeactiviteiten	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	A, B6
5.33	Puntenkoers Theoretische onderdelen thema's	Praktisch	100 min	Nee	Cijfer	10%	Nee	Nee	Ja	A, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C1, C2, C3, D1, D2, D3, E1, E2, E3

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
culturele en kunstzinnige vorming

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Cultureel zelfportret Beeldende vormgeving.	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	10%	Ja	Nee	Ja	A
4.12	Thema Beeldend Binnen het thema ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	B, C
4.13	Muziek Thema Muziek. Binnen het thema ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Ja	Nee	Ja	B, C
4.14	Theater Thema Theater. Binnen het thema ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	B, C
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Vormgeving Thema Vormgeving. Binnen het thema ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Ja	Nee	Ja	B, C
4.22	Wereld Thema Wereld. Binnen het thema ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	B, C
4.23	Portfolio Afronding kunstautobiografie	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Ja	Nee	Ja	D

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
Duitse taal en literatuur

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Schrijfvaardigheid (persoonlijk brief) Hulpmiddel - Woordenboek	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Nee	Ja	D1, D2
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Spreekvaardigheid (presentatie) Bij de herkansing dient een nieuw onderwerp gekozen te worden. Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan	Mondeling	10 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Nee	Ja	C2, F
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Examenwoordenschat, Idiom Gesellschaft und Arbeit Connectoren Idiom Gesellschaft und Arbeit W-lijst - anstatt / etwa connectoren Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Nee	A
5.12	Schrijfvaardigheid (formele brief) Hulpmiddel - Woordenboek	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Nee	Ja	D1, D2
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Examenwoordenschat Idiom Umwelt und Schule Connectoren Idiom Umwelt und Schule W-lijst - anstatt / schützen connectoren Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Nee	A
5.22	Luistertoets Cito Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan * De tijdsduur is conform opgave CITO	KijkLuister		Ja	Cijfer	20%	Nee	Nee	Ja	B
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Examenwoordenschat Idiom Politik und Medien Connectoren Idiom Politik und Medien w-lijst - anstatt / zwar connectoren Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Nee	A

Programma van toetsing en afsluiting

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
5.32	Literatuur (romantiek, expressionisme, moderne Duitse litera 1. Romantik - Märchen - H. Heine 2. F. Dürrenmatt - Der Besuch der alten Dame 3. Expressionisme - F. Kafka - Ein Hungerkünstler - Ein Brief für eine Akademie 4. Postmoderne - D. Kehlmann - Ruhm Hulpmiddel - Woordenboek	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	E1
5.33	Spreekvaardigheid - gesprek 1. Gesund essen 2. Wohnen 3. Fremdsprachen lernen 4. Jugend und ihre Welt 5. Auswanderung 6. Freizeitgestaltung 7. Computer - spielen oder lernen 8. Familie und die Verwandtschaft 9. Große Liebe im Internet 10. Luftverschmutzung 11. Deutsch lernen 12. Internetunglauben 13. Ausbildung und Beruf 14. Reisen 15. Die Leute <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Mondeling	20 min	Ja	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	C1

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
economie

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Schaarste & Ruil + Markten Schaarste & Welvaart, Consumentengedrag, Producentengedrag, Volledige mededinging	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	A, B, C, D
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Markten + Samenwerken & Onderhandelen + Risico & Informatie Volledige mededinging, economische macht, de overheid grijpt in, samenwerken, onderhandelen, risico en verzekeren, beleggen en ondernemen	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	A, D, F, G
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Ruilen over de tijd + Welvaart en groei + keuzemodule Ruil gezinnen, de collectieve sector, Inkomen en groei, inkomensverdeling, keuzemodule	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, E, H, K
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Welvaart en Groei + Goede tijden, slechte tijden + keuzemodule Inkomen en Groei, inkomensverdeling, conjunctuur, werk en werkloosheid, monetaire zaken, economie internationaal	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, H, I, K
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	PO Economie Praktisch onderzoek naar een economisch onderwerp	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	10%	Nee	Ja	Ja	A, J
5.32	Klassenexperimenten Experimenten tijden de les	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Ja	Ja	A, J
5.33	Goede tijden, slechte tijden + Markten Examenvoorbereiding	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Nee	Ja	Ja	A, D, I

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
Engelse taal en literatuur

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Roman - Speak Engelse literatuur Hulpmiddelen: Woordenboeken EN-NED, NED-EN + fysieke kopie van het boek In het geval dat een leerling een jaar moet doubleren, moet een leerling als alternatief 'The Perks of Being a Wallflower' lezen.	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Ja	A, E1
4.12	Formele e-mail Schriftelijk taalvaardigheid Hulpmiddelen: Woordenboeken EN-NED, NED-EN.	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Nee	Ja	D1, D2, F
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Roman - To Kill A Mockingbird Engelse literatuur Hulpmiddelen: Woordenboeken EN-NED, NED-EN + fysieke kopie van het boek In het geval dat een leerling een jaar moet doubleren, moet een leerling als alternatief 'I Know Why the Caged Bird Sings' lezen.	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Ja	A, E1
4.22	Grammatica Taalvaardigheid <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	50 min	Ja	Cijfer	5%	Ja	Nee	Ja	D1
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Moderne roman - The Circle Engelse literatuur Hulpmiddelen: Woordenboeken EN-NED, NED-EN + fysieke kopie van het boek In het geval dat een leerling een jaar moet doubleren, moet een leerling als alternatief '1984' lezen.	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Ja	A, E1
5.12	Verslag (report) Schriftelijke taalvaardigheid Hulpmiddelen: Woordenboeken EN-NED, NED-EN.	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Nee	Ja	D1, D2
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Literatuurgeschiedenis Literatuurgeschiedenis vanaf Old English (5th century) t/m contemporary English (21st century) <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Nee	Ja	E1

Programma van toetsing en afsluiting

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
5.22	CITO KLT Luistervaardigheid <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i> <i>* De tijdsduur is conform opgave CITO</i>	KijkLuister		Ja	Cijfer	25%	Ja	Nee	Ja	B

Leerjaar 5 - Periode 5

5.31	Kennis van US&UK Informatie uit examenbundel. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Ja	A, D1
5.32	Gesprek Gespreksvaardigheid <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Mondeling	20 min	Ja	Cijfer	25%	Nee	Nee	Ja	C1, C2

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
Franse taal en literatuur

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Literatuurgeschiedenis 1 Thema 1 : Hoofdstuk 2 t/m 5 Littérature Libre Service <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	A, E1
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Boektoets No et Moi Lezen boek 'No et Moi' en tijdens de toets worden hier vragen over gesteld. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	3%	Nee	Ja	Ja	A, E1
4.22	Boektoets Histoire de France Vragen over boekje Histoire de France/geschiedenis van Frankrijk <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	3%	Nee	Ja	Ja	A, E1
4.23	Informeel brief Woordenboek toegestaan/ A4 leestekens wordt uitgedeeld	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Nee	Ja	D1, D2
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Grammatica Toepassen grammatica (boekje) <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	10%	Nee	Nee	Ja	D1, D2
5.12	Literatuurgeschiedenis 2 Thema 2: hoofdstuk 2 t/m 5 Libre Service <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	A, E1
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	CITO kijk-en luistertoets <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i> <i>* De tijdsduur is conform opgave CITO</i>	KijkLuister		Ja	Cijfer	20%	Ja	Nee	Ja	B
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Kennis van land en samenleving Franse geschiedenis, cultuur en politiek. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	10%	Nee	Ja	Ja	A, F
5.32	Boektoets Monsieur Ibrahim et les fleurs du Coran Lezen boek 'Monsieur Ibrahim et les fleurs du Coran' en tijdens de toets worden hier vragen over gesteld. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	4%	Nee	Ja	Ja	A, E1
5.33	Spreekvaardigheid (gesprek) Aan de hand van een tekst een mondelinge toelichting geven en vragen beantwoorden. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Mondeling	20 min	Ja	Cijfer	20%	Nee	Nee	Ja	C1, C2

Toelichting:

Hulpmiddelen volgens examenreglement

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
geschiedenis

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Tijdvak 1 t/m 5 Tijdvak 1 Jager en boeren Tijdvak 2 Grieken en Romeinen Tijdvak 3 Monniken en ridders Tijdvak 4 Steden en staten Tijdvak 5 Ontdekkers en hervormers	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	A, B
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Discriminatie en/of racisme Praktische opdracht over discriminatie en/of racisme	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	10%	Nee	Nee	Ja	C, E
4.22	Tijdvak 5 t/m 7 en geschiedenis van de rechtsstaat Tijdvak 5 Ontdekkers en hervormers Tijdvak 6 Regenten en vorsten Tijdvak 7 Pruiken en revoluties Geschiedenis van de Rechtsstaat	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, B, D
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	HC Brits Rijk, TV 8 Historische Context Britse Rijk Tijdvak 8 Burgers en Stoommachines	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, B
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	HC Duitsland, TV 9 en 10 Historische Context Duitsland Tijdvak 9 Wereldoorlogen Tijdvak 10 Televisie en computer	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, B
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Tijdvakdossier Tijdvakdossier Kenmerkende Aspecten TV 5 t/m 10	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Ja	Ja	B
5.32	HC Nederland, Britse Rijk en Duitsland, TV 5 t/m 10 Historische Context Nederland Historische Context Britse Rijk Historische Context Duitsland Kenmerkende aspecten TV 5-10	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Nee	Ja	Ja	A, B

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
kunst (beeldende vormgeving)

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Praktijkopdracht Praktijkopdracht Beeldende Vorming gehele periode: oriëntatie, schetsen, eindwerk, presentatie	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	7,5%	Nee	Nee	Ja	A1, A2, A3, B
4.12	Cultuur v/h moderne Kunst Algemeen - theorie Bespiegeling H8: Cultuur v/h moderne	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	5%	Ja	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6, KUA-C
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Praktijkopdracht Praktijkopdracht Beeldende Vorming gehele periode: oriëntatie, schetsen, eindwerk, presentatie	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	7,5%	Nee	Nee	Ja	A1, A2, A3, B, C
4.22	Massacultuur Kunst Algemeen - theorie Bespiegeling H9: Massacultuur	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	5%	Ja	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6, KUA-C
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Praktijkopdracht Praktijkopdracht Beeldende Vorming gehele periode: oriëntatie, schetsen, eindwerk, presentatie	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	A1, A2, A3, B, C
5.12	Romantiek en realisme in de 19e eeuw Kunst Algemeen - theorie Bespiegeling H7 "Romantiek en realisme in de 19e eeuw"	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6, KUA-C
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Praktijkopdracht Praktijkopdracht Beeldende Vorming gehele periode: oriëntatie, schetsen, eindwerk, presentatie	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	A1, A2, A3, B, C
5.22	Kunstbeschouwing Kunst Algemeen - theorie Kunstbeschouwing opdrachtenboek	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Praktijkopdracht Praktijkopdracht Beeldende Vorming gehele periode: oriëntatie, schetsen, eindwerk, presentatie	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Nee	Nee	Ja	A1, A2, A3, B, C
5.32	Romantiek en realisme in de 19e eeuw, kunst vh moderne en massacultuur Kunst Algemeen - theorie Bespiegeling H7, H8, H9	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Nee	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6, KUA-C

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028

kunst (dans)

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Testles 1 Toetsing van opnamevaardigheid van de lesstof, fysieke mogelijkheden (o.a. coördinatie, uithoudingsvermogen, balans) en expressie. Eigenwerk Duo.	Praktisch	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Nee	Ja	B1
4.12	Cultuur v/h moderne Kunst Algemeen - theorie Bespiegeling H8: Cultuur v/h moderne	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	5%	Ja	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6, KUA-C
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Testles 2 Toetsing van opnamevaardigheid van de lesstof, opname choreografieën eindvoorstellingen en uitstraling.	Praktisch	50 min	Nee	Cijfer	5%	Nee	Nee	Ja	B1
4.22	Deelname SE Danspraktijk Leerling danst mee in choreografieën van medeleerlingen en docenten en wordt hiervoor beoordeeld op techniek, uitstraling.	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	5%	Nee	Nee	Ja	B2
4.23	Analyse bezoek dansvoorstelling 1 Bezoek voorstelling en hierover een analyse schrijven. Hierin wordt verwerkt o.a. stijl, aantaldansers, decor, muziek, vormen, mening.	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	1%	Nee	Nee	Ja	A3, C
4.24	Massacultuur Kunst Algemeen - theorie Bespiegeling H9: Massacultuur	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	5%	Ja	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6, KUA-C
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Analyse bezoek dansvoorstelling 2 Bezoek voorstelling en hierover een analyse schrijven. Hierin wordt verwerkt o.a. stijl, aantaldansers, decor, muziek, vormen, mening.	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	1%	Nee	Nee	Ja	A3, C
5.12	Testles 3 Toetsing van opnamevaardigheid van de lesstof, fysieke mogelijkheden (o.a. coördinatie, uithoudingsvermogen, balans) en expressie choreografieëindvoorstelling.	Praktisch	50 min	Nee	Cijfer	4%	Nee	Nee	Ja	B1
5.13	Romantiek en realisme in de 19e eeuw Kunst Algemeen - theorie Bespiegeling H7: Romantiek en realisme in de 19e eeuw	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6, KUA-C
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Testles 4 Toetsing van opname vaardigheid van de eindexamen choreografieën en het proces van de eigen productie examens	Praktisch	50 min	Nee	Cijfer	4%	Nee	Nee	Ja	B1
5.22	Kunstbeschouwing Kunst Algemeen - theorie Kunstbeschouwing, opdrachtenboek	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Dansonderzoek De kandidaat kan zelfstandig onderzoek verricht naar een onderwerp dat direct of indirect verband houdt met dans.	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	5%	Nee	Nee	Ja	A1, A2

Programma van toetsing en afsluiting

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
5.32	Dansproductie Eigen choreografie en van docenten. Beoordelen van uitvoerende kwaliteiten, dansexpressie en samenwerking. Beoordelen van het gehele werkproces o.a. bedenken van kostuums/muziek, maken lichtplan, flyers/ programmaboekje en Procesverslag.	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	30%	Nee	Nee	Ja	B1, B2, B3
5.33	Romantiek en realisme in de 19de eeuw, kunst van het moderne en massacultuur Kunst Algemeen - theorie Bespiegeling H7, H8, H9	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Nee	Ja	Ja	KUA-A, KUA-B1, KUA-B2, KUA-B3, KUA-B4, KUA-B5, KUA-B6, KUA-C

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
lichamelijke opvoeding

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Doelspel 1 Doelspel 1 (Flag football)	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	A, B, C
4.12	Opstellen individueel trainingsprogramma Opstellen individueel trainingsprogramma	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	A, B, D
4.13	Terugslagspel Terugslagspel (volleybal)	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	A, B, C
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Slag -en loopspel Slag-en loopspel (softbal)	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	A, B, C
4.22	Keuze-onderdeel - Turnen - Atletiek	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	A, B, E
4.23	Doelspel 2 Doelspel 2 (tchoukbal)	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	A, B, C
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Keuze-activiteit 1 Keuze uit aangeboden variatie	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	B, E
5.12	Keuze-onderdeel - Bewegen en Muziek - Zelfverdediging	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	A, B, E
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Keuze-activiteit 2 Keuze uit aangeboden variatie	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	B, E
5.22	Keuze-activiteit 3 Keuze uit aangeboden variatie	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	B, E

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
maatschappijleer

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Inleiding maatschappijleer Hoofdstuk 1: Wat is maatschappijleer?	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	10%	Nee	Nee	Ja	A1, A2
4.12	Rechtsstaat Hoofdstuk 2: Rechtsstaat	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	30%	Ja	Nee	Ja	A1, B1, B2, B3
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Parlementaire democratie Hoofdstuk 3: Parlementaire democratie	Schriftelijk	100 min	Nee	Cijfer	30%	Ja	Nee	Ja	A1, C1, C2, C3
4.22	Handelingsopdracht Politieke besluitvorming	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Nee	Ja	A1, C2
4.23	Pluriforme samenleving en verzorgingsstaat Hoofdstuk 4: Pluriforme samenleving Hoofdstuk 5: Verzorgingsstaat	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	30%	Ja	Nee	Ja	A1, D1, D2, D3, D4, E1, E2, E3, E4

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
maatschappijwetenschappen

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Vorming, verbinding en verhouding Hoofdstuk 1: De samenleving en het individu Hoofdstuk 2: De samenleving en bindingen Hoofdstuk 3: De samenleving en verschillen	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	A2, B1, B3, C1, C4, D1, D3
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Praktische opdracht Toepassen kernconcepten Vorming, Verbinding en Verhouding	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	10%	Nee	Ja	Ja	A1, A2, B3, F1, F2
4.22	Onderzoeksvaardigheden Hoofdstuk 5: Onderzoeksvaardigheden	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	15%	Nee	Ja	Ja	A1, A3
4.23	Politiek in theorie en praktijk Hoofdstuk 4: Politiek in theorie Hoofdstuk 6: Politiek in de praktijk	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	B1, B2, C2, C3, D2, E2, G1, G2, G3, G4
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Vormingsvraagstuk Hoofdstuk 7: Samenlevingsvormen	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	B1, B3, B4, E1, E2, E3, E4
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Verhoudingsvraagstuk Hoofdstuk 8: Maatschappelijke verschillen	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Nee	B1, C1, C2, C3, C4, C5, C6
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Bindingsvraagstuk Hoofdstuk 9: Veiligheid	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Nee	Ja	Nee	D1, D3, D4

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
natuurkunde

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Mechanica (kracht en beweging) en elektriciteit H1 Bewegen H2 Elektriciteit H3 Krachten	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	A, C1, G1
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Handelingsdeel havo-keuzehoofdstuk Keuzehoofdstuk één van de volgende onderwerpen: Menselijk lichaam, Optica, Aarde en Klimaat, Technische automatisering	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Ja	Ja	A, B3, E2, F, G2, H
4.22	Energie, straling en periodieke bewegingen H4 Trillingen en cirkelbewegingen H5 Straling H6 Energie	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	15%	Ja	Ja	Ja	A, B1, B2, C1, C2
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Handelingsdeel havo-keuzehoofdstuk Keuzehoofdstuk één van de volgende onderwerpen: Menselijk lichaam Optica Aarde en Klimaat Technische automatisering	Handeling	nvt	Nee	VG	nvt		Ja	Ja	A, B3, E2, F, G2, H
5.12	Hemelmechanica en astrofysica H11 Zonnestelsel & Heelal	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	5%	Ja	Ja	Ja	A, E1, I2
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Ontwerpserie energie PO ontwerpen energie	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Ja	A, C2, I1, I3
5.22	Vrije PO Vrije PO (praktisch en theoretisch onderzoek naar nieuwe stof of verdiepend op bestaande stof), tijdsinvestering circa 10 uur.	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	15%	Nee	Ja	Ja	A, I1, I2, I3
5.23	Stofeigenschappen, warmtestroom en krachten en momenten H7 Stoffen en materialen H8 Krachten in evenwicht	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	A, C1, D1, D2, F
Leerjaar 5 - Periode 5										

Programma van toetsing en afsluiting

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
5.31	Golven en medische beeldvorming H9 Golven H10 Medische beeldvorming	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	10%	Nee	Ja	Ja	A, B1, B2, G1, H
5.32	Alle havostof H1 Bewegen H2 Elektriciteit H3 Krachten H4 Trillingen en cirkelbewegingen H5 Straling H6 Energie H7 Stoffen en materialen H8 Krachten en evenwicht H9 Golven H10 Medische beeldvorming H11 Zonnestelsel & Heelal	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Nee	Ja	Ja	A, B1, B2, C1, C2, D1, D2, E1, F, G1, H, I2

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
Nederlandse taal en literatuur

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Schrijfvaardigheid: uiteenzetting Over een taalkundig onderwerp. Hulpmiddelen: woordenboek.	Schriftelijk	100 min	Nee	Cijfer	10%	Nee	Nee	Ja	C
4.12	Schrijfvaardigheid: betoog Motivatiefbrief waarin oriëntatie op studie en beroep. Hulpmiddelen: woordenboek.	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	C, D, F
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Mondelinge taalvaardigheid: debat Over een actueel onderwerp. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Ja	B, D
4.22	Schrijfvaardigheid: beschouwing Hulpmiddelen: woordenboek.	Schriftelijk	150 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Ja	Ja	A1, A2, C
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Literatuur: historische literatuur Aan de hand van de theorie uit Nieuw Nederlands. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Nee	Ja	E1, E2, E3
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Mondelinge taalvaardigheid: betoog Over een maatschappelijk relevant onderwerp. Hulpmiddelen: PowerPoint/Prezi. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	20%	Nee	Ja	Ja	A1, A2, B, D
5.22	Literatuur: mondeling Op basis van vier gelezen boeken binnen een vooraf gekozen thema uit de themalijst. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Mondeling	25 min	Ja	Cijfer	25%	Nee	Nee	Ja	B, E1, E2, E3
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Argumenteren Op basis van de theorie uit Nieuw Nederlands. <i>Hulpmiddel: Woordenboek niet toegestaan</i>	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Nee	Ja	Ja	A1, A2, A3, D

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028

rekenen 3F

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Rekentoets 3F deel 1	Schriftelijk	50 min	Ja	Cijfer	30%	Ja	Nee	Ja	Getallen, Verbanden
	Getallen									
	Verbanden									
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Rekentoets 3F deel 2	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	70%	Ja	Nee	Ja	Getallen, Verhoudingen, Meten&meetkunde, Verbanden
	Getallen									
	Verhoudingen									
	Meten en meetkunde									
	Verbanden									

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028
scheikunde

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Chemische reacties en scheidingen H1: Scheiden en reageren H2: Bouwstenen van stoffen H3: Stoffen en reacties	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	12,5%	Ja	Ja	Ja	A, B1, B2, B3, B4, C1, C2, C3, C6, C7, D1, D4, F1
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	PO Reactiesnelheid Je onderzoekt middels een practicum het verband tussen concentratie of temperatuur en reactiesnelheid.	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	5%	Nee	Ja	Ja	A, C1, D2, F4
4.22	Moleculaire stoffen, zouten en koolstofchemie H4: Moleculaire stoffen H5: Zouten en zoutoplossingen H6: Koolstofchemie	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	12,5%	Ja	Ja	Ja	A, B1, B2, B3, C1, C2, C4, C7, C8, D4, E1, F5, G2
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Zuren en basen H7: Zuren H8: Basen	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, B1, C1, C2, C4, C7, C8, D4
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	PO Reactie-energie Je voert een praktisch onderzoek uit naar de reactie-energie van een verbrandingsreactie.	Praktisch	nvt	Nee	Cijfer	10%	Nee	Ja	Ja	A, B3, B4, B5, C2, C3, C6, D2, F3
5.22	Redoxreacties en energie H9: Reacties en energie H10: Redoxreacties	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Ja	Ja	A, B1, B3, C1, C7, C8, D1, D4, E1, E2, F3, G3, G4
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Kunststoffen, biochemie en duurzaamheid H11: Kunststoffen H12: Biochemie H13: Duurzaam produceren	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Nee	Ja	Ja	B5, C1, C2, C5, C7, C8, D2, D3, D4, E3, F2, F4, F5, G1, G5

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028

wiskunde A

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Combinatoriek Hoofdstuk 4 Combinatoriek	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	12,5%	Ja	Ja	Ja	A, B3
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Statistiek met de computer Hoofdstuk 8 Statistiek met de computer(benodigde voorkennis H2)	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	12,5%	Ja	Ja	Ja	A, E3, E4, E5
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Lineaire verbanden, verandering en exponentiële verbanden Hoofdstuk 3 Lineaire verbanden Hoofdstuk 5 Veranderingen Hoofdstuk 9 Exponentiële verbanden(benodigde voorkennis Hoofdstuk 1)	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Ja	Ja	Ja	A, C1, C2, C3, C4, C5, D
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Statistiek, rekenregels en formules Hoofdstuk 2 De statistische cyclus Hoofdstuk 6 Formules en herleiden Hoofdstuk 7 Conclusies bij statistiek	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Ja	Ja	Ja	A, B1, B2, C1, C2, C3, E1, E2, E3, E4
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Statistiek, formules en variabelen Hoofdstuk 10 Statistiek gebruiken Hoofdstuk 11 Formules en variabelen (benodigde voorkennis Hoofdstuk 1,2,3,5,6,7,9)	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Nee	Ja	Ja	A, B1, B2, C1, C2, C3, C4, E1, E2, E3, E4

Toelichting:

Tijdens de examens zijn uitsluitend de volgende rekenmachines toegestaan in de examenstand:

- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5 (ook Python versie is toegestaan)

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028

wiskunde B

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Formules H1: Lineaire en kwadratische vormen H4: Werken met formules	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	12,5%	Ja	Ja	Ja	A3, B1, B2, C2
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Hoeken, afstanden, lijnen en cirkels H3: Meetkunde H7: Lijnen en cirkels	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	12,5%	Ja	Ja	Ja	A1, A2, A3, B1, C1, C2
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Machten, exponenten, logaritmes en goniometrie H5: Functies en vergelijkingen H8: Goniometrische functies en vergelijkingen Voorkennis: H1 + H3	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Ja	Ja	Ja	A1, A2, A3, B1, B2, B3, B4
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	Veranderingen, de afgeleide functie, exponentiële verbanden H2: Veranderingen H6: De afgeleide functie H9: Exponentiële en logaritmische functies Voorkennis: H1 + H4 + H5	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Ja	Ja	Ja	A1, A2, A3, B1, D1, D2, D3, D4
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Meetkundige berekeningen, verbanden en functies H10: Meetkundige berekeningen H11: Verbanden en functies Voorkennis: H1 t/m H8	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	25%	Nee	Ja	Ja	A1, A2, A3, B1, B2, B3, C1, C2, D2, D3, D4

Toelichting:

Tijdens de examens zijn uitsluitend de volgende rekenmachines toegestaan in de examenstand:

- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5 (ook Python versie is toegestaan)

Programma van toetsing en afsluiting

HAVO cohort 2026-2028

wiskunde D

Toets	Omschrijving	Toetsvorm	Tijdsduur	SE-week	Soort	Weging	Herkans	Bevat CE	Verplicht SE	Domeinen
Leerjaar 4 - Periode 1										
4.11	Oppervlakte, inhoud, aanzichten en doorsneden H2 ? Oppervlakte en inhoud H4 ? Aanzichten en doorsneden	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Nee	Ja	A1, A2, A3, C1, C2, C3
Leerjaar 4 - Periode 2										
4.21	Kans H3 ? Kansrekening H5 ? Kansverdelingen Voorkennis: H1 ? Combinatoriek	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	10%	Ja	Nee	Ja	A1, A2, A3, B1, B2, B3
Leerjaar 5 - Periode 3										
5.11	Vectormeetkunde H6 ? Vectormeetkunde	Schriftelijk	50 min	Nee	Cijfer	20%	Nee	Nee	Ja	A1, A2, A3, C4
5.12	Groeiprocessen, afgeleide en tweede afgeleide H8- Groeiprocessen H9- Afgeleide en tweede afgeleide	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Nee	Ja	A1, A2, A3, D, E
Leerjaar 5 - Periode 4										
5.21	De normale verdeling en het toetsen van hypothesen H7 ? De normale verdeling H10 ? Het toetsen van hypothesen	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Ja	Nee	Ja	A1, A2, A3, B1, B2, B3, B4, B5, B6
Leerjaar 5 - Periode 5										
5.31	Periodieke functies, functies met e-machten en logaritmen H11 ? Periodieke functies H12 ? Functies met e-machten en logaritmen Voorkennis: H8 groeiprocessen H9- Afgeleide en tweede afgeleide	Schriftelijk	100 min	Ja	Cijfer	20%	Nee	Nee	Ja	A1, A2, A3, D, E

Toelichting:

Tijdens de examens zijn uitsluitend de volgende rekenmachines in de examenstand toegestaan:

- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5 (ook Python versie is toegestaan)